

Izhaaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri jutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Za vse in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. večer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič: posilnice, smrtice, javne zahvale in domači oglasi po pogodi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne odziva. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Ruska eskadra v malajskem morju.

SINGAPORE 8. Ob 2. uri popoldne (Poročilo Lloydsve agenture.) Ravnokar se je pokazala ruska eskadra. Ista pluje navidezno proti črni Durian 37 milj, južnozapadno od Singapore.

SINGAPORE 8. Ob 3. uri 10 min. popoldne. (Reuterjev biro.) Ruska eskadra pluje ravnokar mimo Singapore v severovzhodni smeri proti kitajskim vodam.

PENANG 8. (Reuterjev biro) Dva semkaj dospela parnika poročata, da sta videla v okoliščini Malaka veliko rusko eskadro, ki je plula v smeri proti Singapore. Eskadro je spremljalo 23 transportnih ladij. Nadalje poroča parnik „Kumanya“, da je videl 12 križarjev, baje japonskih, ki so bili pluli nedaleč od nje. Najbrž je to japonska obveščevalna eskadra. V Singapore vlada razburjenost, ker se misli, da pride v malajskih vodah do pomorske bitke.

HONGKONG 8. (Reuterjev biro) Ker se je v vodah med Penangom in Singapore pojavilo 41 vojnih ladij, se angleška eskadra pripravlja da odpluje. Križar „Sulley“ pojde v Singapore. Vojna ladija „Ocean“ in dva križarja mu kmalo sledita.

LONDON 8. Kakor poroča „Standard“ iz Singapore od 6. t. m. je neki obrežni parnik, ki je došel v Penang, 70 milj južno zapadno od tega otoka videl križariti 27 vojnih ladij.

Eskadra admirala Nebogatova.

DŽIBUTI 8. Eskadra generala Nebogatova je odplula včeraj od tukaj v južno-zapadno smer.

Dogodki v Rusiji.

VARŠAVA 8. „Varšavski Dnevnik“ poroča, da se utihotaplja mnogo orožja, potem ko se je prepovedalo prodajati revolverje.

PERDJANSK 8. (Petrogr. brz. agent.) Prišli so štrajkati delavci vseh industrijskih zavodov ter težki na železniških postajah.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 8. Sedeži liberalcev so bili skoraj prazni. Ministerstvo sta zastopala ministra Tallian in Cseh. Zbornica je izvolila adresni odsek. Na čefijski listi je bilo 15 členov Košutove stranke in po dva člana ljudske, Binflyjeve in stranke disidentov. Kandidatje oficijelne liste so bili izvoljeni s 123 glasovi. Liberalci so se glasovanja vzdržali. Predsednik je naprosil odsek, naj se takoj po seji konstituirata ter je nato predlagal,

naj bi se v ponedeljek in torek ne vršila seja. Predlog je bil vsprejet.

Prihodnja seja bo v sredo. Na dnevnem redu bo: poročilo notranjega gospodarskega odseka.

Adresni odsek.

BUDIMPEŠTA 8. Adresni odsek se je konstituiral ter izvolil poročevalcem grofa Teodorja Batthyany. Odsek bo imel svojo prihodnjo sejo v ponedeljek popoldne.

Brzobjavne vesti.

Škof Strossmayer umrl.

OSJEK 8. Škof Strossmayer je ob 3. uri 10 minut popoldne umrl

Iz Švedske.

STOKHOLM 8. D. ž. vni minister B. strem je podal svojo demisijo.

Pruski princ Friderik Leopold.

LONDON 8. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokija: Pruski princ Friderik Leopold je došel v Peking ter bo vsprejet od cesarja.

Hiša se porušila.

MADRID 8. Porušila se je neka roba zgradba, pri čemer je našlo smrt mnogo delavcev.

Angleška kraljeva dvojica na potovanju.

MARSILJA 8. Angleška kraljeva dvojica je ob 3. uri 10 minut popoldne na jhti „Victoria and Albert“ odpotovala v M. hon. Jabo je spremljal križar „Sussex“.

Ruski odposlanec v Peking u obolel.

PETROGRAD 8. Glasnik nekega iz Pekinga došlega poročila od 7. t. m. izi: ruski odposlanec na Kitajskem dvoru, Lasar, od sinoči v nezavesti. Njegovo stanje je nevarno.

Demisija ministra.

MADRID 8. Naučni minister je podal svojo ostavko.

General De Sonnaz.

RIM 8. Senater general De Sonnaz, imejitelj velikega križa reda „Annunziata“ je umrl.

Proračunski odsek.

DUNAJ 8. Proračunski odsek bo imel v soboto dne 8. t. m., se o, na kateri bo na dnevnem redu: državni proračun za 1905.

Španski poslanik.

DUNAJ 8. Cesar je danes popoldne vsprejel novoimenovanega španskega poslanika vojvodo Bailen v posebni avdijenci ob obhajnem ceremonijelu. Poslanik je izročil svoje poverljivo pismo.

Cesar Viljem na potovanju.

MESSINA 8. Cesar Viljem je došel semkaj na parniku „Hohenzollern“ ob 9. uri 25 min. Cesarja je pozdravila cesarica. B-

česa potrebujete od nas, g s čoda, ker ste poslati po svojem č o reku občini glas, naj pridemo do vas na razgovor v tej nočni uri.

— Dobro je, da ste došli, hvala vam! je odvrnil Pavel, Gričani, se je obrnil do mrtšarov, sedaj vidite, da smo gospodarji vašega mesta.

— To ste, je potrdil Tomo.

— Pregurali smo ksp-tana Lučena, vzeli Grič, nu recite po duši, ali se vam je od nas dogodilo bodi tudi najmanje zlo ali žaljenje, ima li kdo vas kaj pritoževati se zoper naše ljudi redi plenjenja ali nasilja?

— Nima, kolikor ve občina.

— Smo-li vpraševali, je-li kdo od vas dvignil oboroženo roko proti nam? Je li bilo krvave sodbje radi tega?

— Ni bilo! je rekel Živan, to vemo. Mir imamo pred vami mi in naše hiše, naša pravica in hvala vam za to. Ali bodi vam znano tudi to, da ni občina zvala meščanov pod orožje, da prisiljeni ljudje ni o hoteli pleniti in zažigati po zapovedi Lučena.

terije so oddale običajne pozdrave. Številna množica je navdušeno pozdravljala cesarsko dvojico.

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 7. aprila 1905.

Dvajset let so podpirali naši delegatje v peštanskem saboru vladajočo stranko liberalno. Dvajset dolgih let so smatrali to stranko kakor nespogrešljivo, podrejali se ojeni disciplini in vsprejemali vse njene predloge. In v teh dolgih dvajsetih letih niso ni nikdar protistovali proti nezakonitostim, ki jih je madjarska vlada zagrešala pri nas. Oci so dopuščali, da so vsa viša mesta v gospodarstvu in na pošti zasedali Madjari in da so isti na železnici odvezemali kruh našim sinovom. Na kratko: naši delegatje so se v Pešti vedli tako, kakor jim je veleval Khuen, a ta je bil — kakor znano — glavni pionir madjarstva. Nu, Khuen je odšel in mislilo se je, da naši delegatje sprejme svoje vedenje. Ali vsi so se prevarili. Ker, čeprav je Khuen odšel iz Hrvatske, je vendar obdržal nadvladje nad našimi delegati in je on v Pešti tudi nadalje določal njihovo vedenje in delovanje, in je določuje še danes, tako, da naši delegatje smo na njegovo komando — molče in glasujejo!

Nu, med tem se je s 26. januarjem temeljito spremenila vsa situacija v sosednji Ogrski. Košutovci so izišli kakor zmagovalci. Pričakovali smo, da naši delegatje — zvesti svojemu načelu: vedno z vladajočo stranko — prestopijo h Košutovcem. Oni pa so, po Khuenovem nasvetu, ustvarili svoj poseben klub. Ker pa se kriza na Ogrskem vleče od dneva do dneva in ni nikake naide, da bi se skoro završila, upotreblili so naši priliko, da dajo znak življenja od sebe. A pri tem niso bili družega, nego »poroče Avstrije« — kakor znajo povedati Madjari — izvrševatelji Khuenovih želja. Kajti, če tudi je bil Tomašić zavzel korektno stališče ob vprašanju vojske in carine — kar smo mu opečevano priznavali — vendar se vsakomur uveljuje vprašanje: zakaj so Tomašić in njegovi ljudje še la sedaj ovrnili plašč in zakrj so skozi dvajset let molčali — zakaj niso delovali v tem smislu?! Jednostavno zato, ker se to ni zahtevalo od njih! Danes pa stoje pod vplivom tretjega, danes se tako zahteva od njih, in oni vrše slepo! Reški »Novi list« je bil prvi, ki jim je v pravi sliki potegnil masko z obraza v članku »Madjarski Jelačić«, kateri članek so z zadovoljstvom ponatisnile in komentirale najuglednejše madjarske novine.

Reški »Novi list« je predstavil naše madjarone v pravi luči madjarskemu novinstvu, a naši Madjaroni so bili v stiski. Zato so v svojem lističu »Drau« (kateremu je glavni sotrudnik — brat dr. Franka) navačili na reški list in na njegovega urednika v članku »Fumauer Schandblatt«. Napadajo

— Vem, vem, dragi Živan, je odgovoril Pavel.

— Ši veš, je nadaljeval Benkovič, to so bili le pijani nemaniči, smet, ki jo more podkupiti vsakdo.

— Da, je popolnil Tomo, radi tega je začel Lučena besneti in je dal zvezati tako našega sodnika, kakor tudi tega poštenega človeka ter ju je na našo sramoto staval pod ključ med t tve.

— Da, je ponovil Živan, mi nismo razbojniki, niti plačani vojaki, ki plenijo bliz njega. Mi smo meščani, stojimo trdno na svojem pravu. Imamo meč in kopje, da se obranimo, ne pa da ranimo. Vi se niste dotikali nas, mi smo mirovali.

— Modri ste, dobro ste storili, je pohvalil škof. Vem, da niste naši po srcu, ali ste pošteni.

— Smo, gotovo, pošteni, je rekel Benkovič, položivši roko na prsa. Prav je rekel gospod škof, mi nismo za vašega kralja, mi smo za Marijo, kakor smo bili tudi za nje

osebno poštenje — ali niti z eno besedo niso pobili trditve »Novega lista« in niso mogli in tudi niso poskušali niti z eno besedo, da bi si oprali madeže s čela. Zastonj bi jim bil trud, ker je jasno kakor na dlani, da njihovo delo ni bilo in ni v interesu naroda, ampak — nasprotno — oni so sovražniki svojega lastnega naroda.

Ko smo že pri Madjaronih, javljam vam, da ti v zadnji čas umirajo eden za drugim. Za Karlovičem sta umrla mnogega tedna še dva: namreč petrinjski narodni poslanec Franjo pl. Ferrieh in vukovarski Aleksander pl. Krajčević, brat bivšega podbana. Oba sta bila člana tako našega kakor skupnega sabora v Pešti, a oba sta se odlikovala s tradicijsalno — molčečnostjo. Valed smrti teh poslancev bodo skoro nove volitve v treh okrajih. Ali na žalost je ravno v teh treh okrajih narodna zavest jako malo živa. Vendar bi, recimo, v Koprivnici mogel prodreti opozicijonalec.

Na naši Savi ne smejo več hrvatski brodovi plivati s hrvatsko trobojnico. Kajti, kdor bi del na svoj brod hrvatsko zastavo, kaznujejo ga in proganjajo. Vidite torej, tako daleč smo prišli, da nam »bratje« v naši rojstni drželi ne dovoljujejo razobešanja naše svetnje, naše trobojnice. Tudi na to žaljenje bodo molčali naši madjaroni in aiti ganli se ne bodo, samo da ne poderejo »dobrih« očnošajev, ki baje obitoje med nami in preko hravskimi — »bratje«.

Iz med manjih vesti vam javljam, da so bili minolo sredo naši novinarji akkicali sestanek v svrbo organiziranja društva novinarjev. Ali odziv za ta sestanek je bil tako slab, da se niso mogli storiti nikaki sklepi, ampak bo nova skupščina v nedeljo dne 10. t. m.

Zagrebaški veliki župan pl. Budisavljević, o katerem se je že govorilo, da odstopi, odide res s svojega mesta. Na isto bi imeli priti gospiški veliki župan pl. Kraljević, dočim bi se Budisavljević potegnil za mandat v izpraženem petrinjskem okraju.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 8. aprila 1905.

Naloga baltiške flote.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

(Daje.)

Sedanje poleženje in delovanje ruske flote je torej pričakovalao. S tem pa, da zna že dlje časa skrivati svoje nameršanje, provzroča sovražniku tudi na daljavo neki čut nesigurnosti, kar je že nekaj časa sem opažati na vedenju Japoncev.

A jaz sem še vedao trdno uverjen, da Razdestvenski ostane tako dolgo v vodovju ob vzhodno sfiškim obrežju, dokler se mu ne pridruži takozvana 4. eskadra (zadnja rezerva ladij v tej sezoni).

To je gotovo jasno tudi Japoncem. In bojne sile, ki so že sedaj na razpolago

nega očeta. Na to smo prisegli. To je tako in ne bo drugače, pa če bi nas rezali radi tega. To vam pravim po duši, ker ne znam lagati. In prosim vas, nikar se ne trudite, da bi nas prekratili. Vaše besede bi padale kakor kamen v vodo in duše ne moreš nikomur iztrgati in mu usaditi drugo. Vi ste po meču postali gospodarji, vi ste močni. Ne bomo dvigali orožja na vas, in bilo bi neumno, ker nas je malo. Mirovati hočemo, ko ste tu, ali ako pride po božji volji Marija med nas, poročemo od sra: »Zdrava bila, kraljica Marija!« Ne pišite nam tega v zlo, mi vemo samo za svojo pravico in sovražimo silo, bila vaša, bila Lučeneva. In ne bilo bi vam na korist, ako bi se sedaj hlinili in govorili: Vaši smo! a jutri da bi govorili Mariji: Tvoji smo! Kdor govori na dva jezika, kdor danes mižika z levim, jutri z desnim očesom, ni človek, ni nikomur v pomoč.

(Pride še)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Egodovski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O—O.

Častan gospod so se spustili na levo klop ob zidu, Gričana nasproti njim, zapovednik mesta pak se je postavil za sedež škofa Pavla.

— Maogčastni škof, gospod! je rekel Latcelot, gospoda vojvode so zankazali Kapitelju, da pošlje pred vas svojih ljudi v važnem opravilu. Šta f Ivan, kakor sami veste, je pobegnil od vaše zmagovalne vojske, a žajim tudi nekaj naših bratov, ki ne mislijo kakor mi. Ostali pak so se zbrali v polnem zboru in so odbrali tu naju, da stopiva pred vaše lice in da vas vprašava za vašo voljo. Naju pak, je spregovoril beležnik Tomo, je poslala griška občina, da čujemo,

Roždestvenskemu v vzhodni Afriki, ne zastajajo glede bojovne moči, izlasti pa na artileriji velikega kalibra in na vrednosti oklopna — to pa še posebno z ozirom na dejstvo, da po tajanju lede pride v tem mesecu do veljave tudi vladivostsko brodovje — za močmi Togovega brodovja, čeprav poseduje to poslednje nekaj več skupno brzino. Japonci so torej siljeni, da mislijo na možno presenečenje od strani sedanje flote Roždestvenskega tudi pred pridruženjem 4. eskadre. Ta pa jih sili zopet v pomnožene varnostne odredbe. In te odredbe bodo postajale tem skrbnejše, čim dalje bo trajal čas, v katerem je bivanje sedanje flote Roždestvenskega neznano. Sedaj je torej mnogo zavirano od tega, da-li bo Roždestvenski znal — kakor dela to 14 dni sem — skrivati se še dlje časa pred Japonci.

Že dolgo pa je jasno, da je Japoncem jako mnogo lažje na tem, da bi na daljavo spoznavali razvrščanje brodovja Roždestvenskega. Že v januarju so Japonci neko število nezavarovanih razdelcev križarjev in torpedovk potisnili iz domačega vodovja tja preko arhipela Sunda, četudi jim je bilo — kakor nam vsem — znano, da se je Roždestvenski pojavil pri Madagaskarju, kar se je javljalo od dne do dne. Tako opazuje oklopnača »Téinjan« z večimi zavarovanimi križarji »Korejsko cesto« (Tsušima). Trije oklopni križarji opazujejo »C sto Teungari«, s čemer se izdatno dosega blokada Vladivostoka. Gotovo število podvodnih čolnov, formiranih v 2 diviziji, in eno »leteče brodovje« je postavljeno za specialno službo. Tekom leta 1904—1905. je japonsko brodovje zajelo skupno 23 parikov-prediralec bloкаде, med tem 13 ruskih in 7 angleških.

Iz teh zanesljivih podatkov je najbolje razvidno, kakov vpliv izvršuje baltičsko brodovje že sedaj na floto admiralja Togo. Najmanjše tretjina japonskega brodovja je v službi, da si se Roždestvenski še vedno nahaja v vzhodno-afriškem vodovju in da si Vladivostok še ni prav rešen ledu.

(Pride še.)

Celjsko vprašanje.

Prežka »Politik« piše o vprašanjih, ki jih ima rešiti proračunski odsek in pravi med drugim. Jako košljivo vprašanje je ono slovenske gimnazije v Celju. Kakor znano, je poslanska zbornica v proračunski razpravi dne 21. marca 1902. sklenila, da ima slovenska gimnazija ostati v Celju. V zvezi temu sklepu pa je vlada postavila v državni proračun že tretji obrok 5000 kron za nameščenje te gimnazije v neki novi zgradbi izven Celja. Körberjeva vlada je torej neopravičeno in proti sklepu poslanske zbornice odredila premeščenje slovenske gimnazije izven mesta. Slovenci se čutijo s tem težko oškodovane v svoji parlamentarni potom pripoznati jim pravici ter vstrajajo pri tem, da proračunski odsek korigira omenjeno odredbo vlade. Našli so se sicer zopet posredovalci, ki so hoteli ob tem vprašanju intervenirati med Nemci in Slovenci, toda poslednji so mnenja, da je stvar vlade, da v tej stvari poprime inicijativo.

Mednarodni ribiški kongres na Dunaju 1905.

Odbor za ta kongres nam javlja, da je minister za poljedelstvo, ekselencia grof Buquoy, prevzel častno predsedništvo. Zanimanje za ta kongres je splošno in narašča vedno v tu- in inozemstvu. Prijave se množijo. Prijavila je svojo udeležbo tudi carska ruska vlada, potem francosko ministerstvo za mornarico, španska vlada, cesarska indijska vlada ter razne korporacije. Sploh se namen kongresa pospešuje od vseh strani. Odbor kongresa se nada, da bo mogel v kratkem določiti končni program toliko za razprave na kongresu, kolikor za razne druge prireditve. Nato se bodo razpečljala oficijska vabila.

Pobjedonoscev.

Viši prokurator ruske sv. Sinode, Konstantin P. Pobjedonoscev, je teh dni podal svojo ostavko. Pobjedonoscev se je rodil leta 1827. v Moskvi, svoje nauke je izvil na carski pravni akademiji v Petrogradu ter je postal viši tajnik senata v Moskvi in ob enem profesor na tamšnjem vseučilišču. Leta 1860., pod carjem Aleksandrom II., je postal učiteljem carskih princev, med temi tudi poznejega carja Aleksandra III. Leta 1861. so ga pozvali v Petrograd, kjer je poučeval v pravoslavju tedanjega prestola

naslednika Nikolaja Aleksandroviča (ki je umrl kakor prestolonaslednik). Kmalu na to je bil imenovan členom komisije, ki je imela preosnovati rusko zakonodajstvo. — Njegov ugled je rastel. Že leta 1863. je spremljal prestolonaslednika na njega potovanju po Rusiji ter je o tem priobčil knjigo pod naslovom: »Pisma o potovanju prestolonaslednika po Rusiji od Petrograda do Kirina«. Leta 1865. je bil pozvan v pravosodno ministerstvo, leta 1872. je bil imenovan členom državnega sveta, 14. maja 1880. pa višji prokuratorjem sv. Sinode in členom ministerskega zbora.

Pobjedonosceva prištevajo med najboljše ruske pravnike. Posebno delavnost je Pobjedonoscev razvijal na polju duhovne šolske uprave. Njemu je zahvaliti, da se je ustanovilo mnogo novih cerkvenih občin, novih škofij in samostanov, da se je zboljšala plača duhovnikom ter se izdala nova pravila za penzije duhovščine. Preosnovane so bile duhovske šole in sinodalne tiskarne itd. Leta 1883. je francoska akademija znanosti izvolila Pobjedonosceva svojim členom. Dne 27. maja 1900. je Pobjedonoscev obhajal jubilej svoje 50 letne delavnosti ter je bil o tej priliki odlikovan redom sv. Vladimirja. Minolega leta je pa Pobjedonoscev prejel najvišji ruski red sv. Andreja z briljanti.

Pobjedonoscev je mnogo odlikovana in mogočna, a tudi mnogo sovražena oseba. Njega dolže, da je se svojim mogočnim vplivom na carskem dvoru znal preprečiti vsako reformo in vsako stremljenje po »moderniziranju« državne uprave in javnega življenja v Rusiji.

Drobne politične vesti.

Govorice o sestanku kralja Viktora Emanuela in kralja Edvarda. Iz Neapolja so sporočili berlinskemu »Lokal Anzeigerju«, da se tamkaj govori, da se italijanski kralj Viktor Emanuel in angleški kralj Edvard sestane v Benetkah.

Gibanje med Malorusi v Galiciji. Iz Lvova javljajo, da se je v četrtek vršil v Tarnopolu shod maloruske stranke, na katerem je bila sklenjena resolucija, ki zahteva ustanovitev posebnega maloruskega deželnega zbora, preosnovo šolstva, ustanovitve maloruskega vseučilišča in splošno pravilnejše postopanje nasproti Malorusom v kulturnem pogledu.

Domače vesti.

† Vladika Josip Jurij Strossmayer. Po noči nam je došla brzojavka, da je za vedno zatnil oči djakovski veliki vladika Josip Jurij Strossmayer.

Vladika Josip Jurij Strossmayer se je rodil v Osjeku v Slavoniji dne 4. februarja 1815. Strossmayerjeva rodbina poteka v starini iz Goraje Avstrije. Početkom osemnajstega stoletja je prišel v Osjek za stazmestra k tamošnji posadki neki Pavel Strossmayer rodom iz Linca. Tu se je hitro privadil in se tudi oženil z neko Hrvatico. Praunuk njegov je bil Ivan, oče škofov. Ivan se je leta 1810 oženil z Ano Erdeljac, in iz tega zakona se je porodilo pet sinov, od katerih je trojica umrla še v otrošji dobi, a brat Matko pa v 28. letu svojega življenja. Rodbina Strossmayerjeva je bila v zvezi s svojim nemškemu rodu povsem hrvatska, a znana je bila v Osjeku pod imenom Pavlovi.

V Osjeku je mladi Josip Jurij završil ljudske in 6 razredov latinske šole. V djakovškem semenišču je Strossmayer dovršil sedmi in osmi razred, a v jeseni leta 1833. poslal ga je djakovski škof Sučić kakor najboljšega bogoslovca v peštansko centralno semenišče. V tem semenišču so se zbirali najbolj nadarjeni mladeniči iz posrednih škofij, ali prvak med njimi je bil pak Strossmayer. Že 24. oktobra 1834. dosegel je na peštanskem vseučilišču čast doktorja teologije, star še ne 20 let. V neprestanem delu in učenju so mu brzo minula leta, a napredoval je od dne do dne in pridobil si je obilnost znanja, s katerim je pozneje tolikokrat napolnil svet z obudovanjem.

Prišlo je leto 1837., ko je Strossmayer dovršil bogoslovne nauke ter se povrnil domov. Ker je bil premlad, ga je še le dne 12. februarja 1838. škof Kuković posvetil v duhovnika. Škof ga je poslal za kapelana v Petrovaradin, kjer je ostal do oktobra 1840. Njegovo delovanje v dušnem pastirstvu je bilo vapošeno in priljubljeno je bil tudi pri župljanih. Meseca novembra potem ga je

škof Kuković poslal na Dunaj v Avgustinej, da nadaljuje svoje bogoslovne študije in da doseže doktorat bogoslovja. Njegov součenec je bil tudi pokojni tržaški škof Jurij Dobriša. Strossmayer je brzo izvršil vse bogoslovne nauke ter je bil že meseca junija 1842. promoviran doktorjem bogoslovja.

Ko se je Strossmayer povrnil v Djakovo mu je škof poveril važno službo v semenišču; imenoval ga je tu podravnateljem in veroučiteljem. To naporno službo je Strossmayer obavljal do l. 1844, a potem je poučeval gojence škofijskega semenišča v prirodnih znanostih in računstvu. A že l. 1847 je bil imenovan za ravnatelja duhovskega zavoda pri sv. Avguštinu na Dunaju, kjer je malo let prej bival kakor gojenec. Na jesen 1847. odšel je torej Strossmayer na Dunaj kjer je bil ravnatelj Avgustineja in ob enem dvorni kapelan. Radi izrednega govorniškega daru je bil Strossmayer na dvoru zelo priljubljen, a kako da so cenili njegovo znanje, svedoči dejstvo, da je ob enem predaval na dunajskem vseučilišču tudi cerkveno pravo. Prišlo je burno leto 1848. Za časa dunajske vstaje je Strossmayer z nekoliko gojenci ostal v Avgustineju.

Leta 1849. se je djakovski škof Kuković odpovedal škofiji. Za njegovega naslednika so se priporočali razni kandidati, a dunajski Hrvatje, na prvem mestu Metel Ožegović, priporočili so za djakovskega škofa mladega, bistroumnega Strossmayerja. Sam škof Kuković je pisal cesarju, naj imenuje njegovim naslednikom Strossmayerja in res je bil isti dne 18. novembra 1849. imenovan djakovskim škofom.

Za geslo si je novi škof postavil besede: »Vse za vero in domovino« in tega gesla se je držal do svoje smrti!

Dne 8. septembra 1850. je bil škof Strossmayer od papeževnega nuncijskega Prelata posvečen na Dunaju za škofa, a dne 29. istega meseca je bil v Djakovo slovesno ustoličen. Prvih deset let škofovanja se je mladi vladika posvetil notranji uredbi svoje škofije.

Leta 1860. se je bil Strossmayer podal v Belgrad ter je bil na to imenovan vrhovnim pastirjem srbskih katolikov. Strossmayer ni skrbel le za katolike v Srbiji in Bosni — kakor škof bosansko-sremski — glavno skrb je posvetil svoji lastni čredi. Za njegove zaslugе ga je cesar že leta 1858. imenoval tajnim svetnikom.

Leta 1869/70. se je Strossmayer udeležil vaticanskega cerkvenega zbora. Največa dela Strossmayerjeva so bila pa ustanovitev zagrebškega vseučilišča, jugoslovanske akademije, katerega je on postavil temelj, in gradnja djakovske stolne cerkve.

Leta 1890. je Strossmayer praznoval redko svečanost, 50 letnico svojega škofovanja, o tej priliki odlikoval ga je papež s tem, da mu je poslal »pallium«.

Dne 4. februarja t. l. je vladika Strossmayer praznoval 90-letnico svojega življenja in že dobra 2 meseca potem je po kratki bolezi zatnil svoje oči.

Za danes smo v naglici podali te kratke beleške. Velikemu vladiki kličemo: Vječnaja pamat!

† Andrej Černe. V zadnje čase ima neizprosna smrt bogato žetev v naših vrstah. Zopet nam je povsem nepričakovano pograbil in položila na mrtvaški oder moža, ki zapušča za seboj praznino, ki je ne bo lahko spopolniti. Včeraj popoldne ob 4. in pol uri je zatnil svoje oči za vedno po 18 tridnevni bolezi gospod Andrej Černe, upokojeni strojevodja in posestnik v Barkovljah. Pokojnik je bil kaj priljubljen v vseh naših krogih po svoji ljubeznjivosti, šegavosti in veseli naravi, a visoko cenjen in spoštovan radi svoje nesebične in požrtvovalne javne delavnosti. Bil je večleten odbornik polit. društva »Edinost«, a naši »Kmetijski društvi« je bil neumoren odbornik in blagajnik od nje postanka pa do — včeraj. Istotako »Tržaški posojilnici in hranilnici« odbornik in zanesljiv zaupnik. Do letos je bil nadzornik tudi v rojanskem konsumnem društvu. Posebno se je odlikoval pokojni Černe se svojo odločno narodno odličnostjo in neomajno politično značajnostjo.

Vest o njegovi smrti vzbudi gotovo še posebno žalost med našimi okoličanskimi kmetovalci, med katerimi je užival največje simpatije in je štel veliko vrsto iskrenih prijateljev. Pravo konsternacijo pa je provzročila njegova smrt med našimi barkovljanskimi

rodoljubi, katerim je bil blago lušni in iskreni Černe poseben miljenec. Vseobča žalost po njem je tem večja, kar je prišel udarec povsem nenadejano. Le malo jih je bilo, ki so sploh vedeli, da je pokojnik obolel. In sicer je bila zavrtna pljučnica, ki je pokojnika — kakor z jednim mahom položila na mrtvaški oder.

In še neka posebna čednost je dala pokojnika: bil je uzorec glavar svojirodbini. Uzoren soprog in skrben oče in vzgojitelj svojim otrokom. Vzgojil je svojemu narodu pošteno hčer in značajna sinova: o. kr. okr. sodnika Maksa in odvetaškega kandidata dr. Ferdo Černe-ta. Smrt Andreja je povzročila družino v globoko žalost, mi jej izrekamo na tem mestu svoje iskreno sožalje, katero gotovo del z nami vsi zavedni tržaški Slovani. Blagemu pokojniku pa želimo večji mir!

Okrožno sodišče v Pulji? Ko se je te dni po novih raznesla vest, da misli vlada zasnovati v Pulji okrožno sodišče, se nam ta vest v tej obliki ni zdela prav verjetna. Tudi puljski »Omnibus« jej ne veruje iz istega razloga, ki smo ga imeli mi pred očmi. Znano je, da vlada namenuje že več časa premeščenje okrožnega sodišča iz Rovinja v Pulo ter zahteva od deželnega zbora naj se izjavi o tej nje nameri. Ali zastonj. Večina deželnega zbora meče dosledno vse te vladne dopise med stare spise ter ne odgovarja. Tako noče z mesta to nujno vprašanje. »Omnibus« vprašuje, da-li se ni morda vlada končno vendar naveličala tega čakanja ter se ujunačila v to, da kar sama prenese rečeno sodišče v Pulo. Da bi pa hotela otvarjati tu novo okrožno sodišče poleg rovinjskega, to se puljskemu listu ne zdi verjetno.

S Kontovelja nam pišejo: »Naša »Gospodarsko društvo« je imelo minolo nedeljo svoj V. redni občni zbor. Iz letnega računa smo razvideli, da je imelo društvo v l. 1904 K 35 535 prometa, čistega dobička pa K 1370-68. Dividenda se ne izplača nikake, ampak se ti svota prišteje rezervnemu fondu. To društvo je za nas velike važnosti in koristi. Zato se ga domačini oprijemljejo vedno bolj. Vsekdo ve, da naša vino ne more konkurirati z istrskimi, dalmatinskimi in celo z italijanskimi vini, kajti predao je naša vino spravljeno v sad, je stalo kmetovalca velikega truda in stroškov. Pa ne samo to. Naša kaplja tudi slovi daleč na okrog. Kdo ne pozna našega sladnega »prosekarja«? — Kdor hoče pripraviti se o dobroti našega pridelka, naj se le potruži v našo krčmo, kjer dobi vselej pristno in naravno domačo kapljo:

„ki mori vse skrbti,
potem pa pesem obrodí!“

Saj tudi ni možno drugače. Poglejte na hrib, ki se vspanja 252 m. nad morsko planjavo ter se razpenja od morskih Barkovelj čez Čedad, objemaje v svojem področju krasno-čarobni grad »Miramar«.

Po tem slikovitem hribu, na katerem leže in počivajo tudi razvaline nekdanjega slovitega gradu »Monkolani« — se soz'jo in rastejo naše trte. Morda se solzijo nad nami, morda nad »ušjo«. Naj si bo to ali ono, mi se tudi solzimo nad njimi, ker nas za debele solze — gorkega znoja premalo obdarjajo. Koliko nas stane obdelovanje naših vinogradov? To zna le, kdor sam poskuša!

Ce bi ne bilo »Gospodarskega društva«, bi morali kmetje svoje vino mrevariti, kar bi nam prinašalo veliko izgubo. Društvo pa kupuje izključno in principijelno le domače vino in le v slučaju, da bi tega primanjalo, tedaj se kupuje drugega vina. S tem imamo že indirektni dobiček v društvu. Direktni pa je naznačen v gornjih številkah. Pomislite K 1370-68 to ni malenkost. Vsej za nas ne, ki smo bolj revčki. To društvo pa se bo od zdaj še bolj razvijalo in napredovalo, k čemur pripomorejo vsestransko urejeni in vsem potrebam odgovarjajoči prostori. Slavnostna otvoritev teh prostorov in posebnost dvoran, ki jo je napravila ugledna trdka Martelanc iz Barkovelj, se bo vršila na Velikonočni ponedeljek. S tem dnem se odpre tudi naš »N a r o d n i d o m«, na katerega smo p. n. ni. Ta naš »Narodni dom« mora evesti in prispavati v našo korist, napredek in omiko! Ta naš »Narodni dom« bo naše shajališče in ognjišče, kjer se bo gojila naša pesem in beseda.

Že sedaj opažamo veliko razliko: kaj je bilo pred 12 leti v naši vasi in kaj je danes. Tedaj ni bilo nobenega društva, ni bilo petje, časopis pa bila vrana. Danes pa, čeprav ni med nami ne gospodov ne intelligence, videti je svečer mladino z raznimi časopisi in knjigami v rokah. Danes imamo tu še tri društva in še četrto se skoraj čcauje. Naš »Narodni

Nova hiša z 12 prostori, dvoriščem in vrtno pri sv. Mariji Magdaleni s celuj se prodaja za cimerno sveto: 1/4 denarja takoj, 3/4 pa na obroke. Naslov pove uprava "Edinost".

Zaloga istrskih in dalmat. vin v ulici Cecilia 16 (vogal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno trask bljena z vini najboljših kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo istrsko po 80 st., opolo iz Vena po 72 st., vse franko na dom.
Za obilne naročbe se priporoča
IVAN TONEL

Veliko posestvo, obstoječe iz 2 ora ure od Trsta, z malo hišico in izvorno vodo se prodaja pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri g. Leop. Dekleva, Vremski Britof pri Divači.

Ivan Petelin
tovarna testenin
TRST
ul. S. Francesco d'Assisi 47.

"Caffè Trieste"

Naznanjam slav. občinstvu, da prevzamem s 1. majem v svojo last kavarno na Belvederu, urejeno po najmodernejših zahtevah — Skrbel bom da bo moja kavarna zavetišče Slovencev.
Skrbel bom tudi, da bo v moji kavarni na razpolago mnogo slovenskih in drugih časopisov.

Janko Jež
ulica Belvedere šte. 29.

Restavracija
"Alla Città di Francoforte"
ulica Molin Piccolo št. 17
vogal ulice Saverio Mercadante šte. 4 (ex Piazza della Zonta)
toči izvrstno in vedno sveže

steinfeldsko pivo
kakor tudi dobra in pristna vina.

Kuhinja vedno z dobrimi jedili
preskrbljena.

Postrežba točna in cene nizke.

Se toplo priporoča

Rudolf Szoboszlay
gostilničar.

Anton Zlobec

TRST — Campo S. Giacomo šte. 16 — TRST
(zraven cerkve)
priporoča cenjenemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi svojo novo otvoreno

ZALOGA OLJA, KISA, MILA itd.
na debelo in drobno ter po najnižjih cenah.
Svoji k svojim!

Karlo Marcuzzi

v ulici Vincenzo Bellini šte. 13.
DELAVNICA kirurških priprav.
Ortopedični aparati. — Predmeti za bolnike.

Šumeči limonadni bomboni in imberno pivo

dajajo najboljšo špirita prosto ljudsko pijačo, ki zdravje jako povpešuje.

Pristni le s to znamko:

Udobivajo se povsod.

Le s to znamko pristne priporoča

tovarniško delniško društvo za orijent. sladkorno blago in čokolato
(prej A. Maršner) PRAGA - Kralj. Vinohrady Plzenka.

Intabulacije

(Vknjižbe)

za TRST in okolico po 4³/₄%
proti odplačevanju od 1. do 60 let daja

HENRIK GIBERTI

lastnik Prvega avtoriz. posredovalnega in koncesioniranega zavoda z odobrenim tarifom, z razpisom vis. ces. kr. namestništva šte. 29.460 III.

Obenem tudi oblastveno poobl. zavarovalni agent in upravitelj hiš in zemljišč vsled dovolitve mest. magistrata št. 14.245 kakor tudi

GLAVNI ZASTOPNIK

Uzajemno zavarovalne banke „Slavija“
TRST ul. Vincenzo Bellini št. 13 I. n. — Telefon št. 1567.

Izvrstno jedilno olje

po 28 novč. liter v novi prodajalnici

A. BERINI & A. STRINGARI
ulica di Torre bianca 45.

Kis, milo, sveče in soda.

Jedilno olje po 28 novč.

Zaloga

krompirja in zelja

ul. dell'Olmo št. 4

priporoča:

semenski krompir »rožnik« in ameri-

kanski kakor tudi krompir za kuhati.

Cene zmerne

Anton Gerdovič, trgovec.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškotov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema naročbe na najhitrejšo pecivo ter dostavlja kruh na dom. Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Novo prodajalnico jestvin, založeno z blagom prve vrste kakor kavo, sladkor,

olje, milo, belo in turško moko, otrobe itd. itd.

priporoča **Andrej Šuc**

Trst, ul. Media 56 (zraven ul. Rossetti) Trst.

Stanovanje v središču mesta obstoječe iz 2—3 sob (1. ali 11 nadstr.) se išče v najem za 1. maja 1905.

Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista

»Edinost« pod št. 221.

Podpisani si dovoljuje naznanjati cenjenemu občinstvu, da je otvoril

prodajalnico manifakturnega blaga na

trgu sv. Ivana št. 1.

V zalogi bo držal tudi veliko izbero perila, platenine, krp, pregrinj in preprog kakor tudi bogat izbor drobnarij.

Spoštovanjem

Viktor Bertoli.

Velikanski izbor

izgotovljenih moških oblek

od K 20—do 50—, specialiteta črne od K 30—do 50—, Kostumi od platna ali sukna za otroke od K 3—do 7—, Velik izbor hlač od K 4—do 15—, delavskih hlač po 2.40.

Posebnost: delavske hlače iz tako zvane hudičeve kože K 4—, Srajce bele ali od satena, kretona, spodnje srajce itd. itd.

Cene brez konkurence.

TRST, ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

Fr. Kalasch.

Fr. Kalasch.

Najboljša, najlepša, najcenejša ura sedanjega časa!

Pristne Roskopf-Savonnet od double zлата remontoir na sidro

so najnovejša Roskopf ure. Te ure imajo izvrstno in zjamčeno precizijsko kolesje na sidro in imajo 3 odskočne pokrovice od double zлата z dvojno prevlago. Double zlato, je zlatu podobna kovina, koja se nikoli ne spremeni. Te ure so zbog krasnega dela posebno občudovane ter se ne ločijo od pristnih zlatih ur.

Cena 5 gld.

K tej spadajo veržica od dvehnatega double zлата za gospode gld. 1.50. Vsaki uri je priloženo pismo za 3 letno jamstvo. Razpošilja se le po povzetju

JOSIP SPIERING, Dunaj I., Postg. 2-45.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugaikom in sicer na uknjižbo po 5%, na menjice po 6%, na zastave po 3¹/₂%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poslovanje hranilnični račun 816.004.

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj pazi dobro da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

JURI SCHICHT, USTJE na LABI.

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Udobiva se povsod!

Varstvena znamka.

